

Folia Historiae Artium
Seria Nowa, t. 15: 2017 / PL ISSN 0071-6723

KAROLINA MROZIEWICZ
Uniwersytet Jagielloński, Instytut Historii Sztuki

REGUM POLONIAE ICONES TOMASZA TRETERA ZE ZBIORÓW BIBLIOTEKI KRÓLEWSKIEJ W SZTOKHOLMIE I SZWEDZKIE WĄTKI W LOSACH SERII*

Rytowany poczet królów Tomasza Tretera (1547–1610) *Regum Poloniae icones* należy do najlepiej rozpoznanych w Polsce szesnastowiecznych cykli graficznych. Wiele pytań na jego temat pozostaje jednak bez odpowiedzi. Najistotniejsze z nich dotyczą liczby edycji i wielkości nakładu dzieła oraz losu płyt miedziorytniczych użytych do ich odbicia. Nie jest również jasne, co służyło za pierwowzór późniejszych kopii i powtórzeń, za sprawą których, jak zauważył Tadeusz Chrzanowski, cykl Treterowskich *Icones* utrwalił w świadomości Polaków wyobrażenia o ich władcach¹. Celem niniejszego tekstu jest przedstawienie nieznanego szerzej egzemplarza *Regum Poloniae icones* ze zbiorów Biblioteki Królewskiej w Sztokholmie. Pozwala on ukazać w nowym świetle historię pocztu Tretera oraz przedstawić szwedzkie wątki w dziejach cyklu.

* Niniejszy artykuł powstał w wyniku realizacji projektu badawczego nr 2015/16/S/HS2/00267 pt: „*Icones Regum*. Ilustrowane pocztu władców w narracjach narodowych Polski, Węgier, Czech i Słowacji”, finansowanego ze środków programu Fuga 4 Narodowego Centrum Nauki. Chciałabym wyrazić szczególną wdzięczność Krystynie Flato za okazaną mi pomoc w przeprowadzeniu kwerendy w Sztokholmie oraz w przekładzie szwedzkojęzycznych źródeł. Podziękowania kieruję także do Svente Printza i dr. Wolfganga Undorfa z Biblioteki Królewskiej w Sztokholmie oraz do p. Małgorzaty Mikuły z Gabinetu Grafiki Muzeum Książąt Lubomirskich w Zakładzie Narodowym im. Ossolińskich we Wrocławiu za umożliwienie mi zapoznania się z egzemplarzami *Regum Poloniae icones* oraz za udzielone informacje. Artykuł zawdzięcza swój ostateczny kształt krytycznym uwagom recenzentów, którym chciałabym w tym miejscu serdecznie podziękować za cenne wskazówki.

¹ T. CHRZANOWSKI, *Działalność artystyczna Tomasza Tretera*, Warszawa 1984, s. 171.

Przechowywany obecnie w Zakładzie Narodowym im. Ossolińskich we Wrocławiu, uważany do niedawna za unikat, siedemnastowieczny egzemplarz *Regum Poloniae icones*² w latach 30. XX w. opisał i zadatował po raz

² Zakład Narodowy im. Ossolińskich, A.gr.: 296/1–44; wymiary oprawy: 215 mm × 165 mm; karty: 204 mm × 160 mm. Ryciny: karta tytułowa (110 mm × 78 mm), Lech (113 mm × 80 mm), Krak (114 mm × 80 mm), Lech II (115 mm × 80 mm), Wanda (114 mm × 80 mm), Przemysł (115 mm × 80 mm), Leszko (115 mm × 80 mm), Leszko II (114 mm × 80 mm), Leszko III (114 mm × 80 mm), Popiel (oryg. Pompilius, 112 mm × 80 mm), Popiel II (115 mm × 80 mm), Piast (115 mm × 80 mm), Leszko IV (115 mm × 80 mm), Siemomysł (114 mm × 80 mm), Mieszko (113 mm × 80 mm), Bolesław Chrobry (113 mm × 80 mm), Mieszko II (112 mm × 80 mm), Kazimierz Odnowiciel (114 mm × 80 mm), Bolesław Śmiały (115 mm × 80 mm), Władysław Herman (113 mm × 80 mm), Bolesław Krzywousty (114 mm × 80 mm), Władysław II (113 mm × 80 mm), Bolesław Kędzierzawy (113 mm × 80 mm), Mieszko Stary (114 mm × 80 mm), Kazimierz Sprawiedliwy (113 mm × 80 mm), Leszek Biały (112 mm × 80 mm), Bolesław Wstydlivy (113 mm × 80 mm), Leszek Czarny (112 mm × 80 mm), Henryk Probus (112 mm × 80 mm), Przemysł II (114 mm × 80 mm), Waclaw Czeski (115 mm × 80 mm), Władysław Łokietek (113 mm × 78 mm), Kazimierz Wielki (112 mm × 80 mm), Ludwik Węgierski (112 mm × 80 mm), Jadwiga (110 mm × 78 mm), Władysław Jagiełło (111 mm × 80 mm), Władysław Warneńczyk (oryg. Wladislaus V, 112 mm × 80 mm), Kazimierz Jagiellończyk (114 mm × 80 mm), Jan Olbracht (113 mm × 80 mm), Aleksander (114 mm × 80 mm), Zygmunt Stary (113 mm × 80 mm), Zygmunt August (113 mm × 80 mm), Henryk Walezy (113 mm × 80 mm), Stefan Batory (112 mm × 80 mm), Zygmunt III Waza (110 mm × 80 mm). Wszystkie ryciny zostały starannie podkolorowane. Na części kart widoczne są filigrany – herby Amsterdamu składające

Publikacja jest udostępniona na licencji Creative Commons (CC BY-NC-ND 3.0 PL).